

MINISTERUL FINANTELOR

Strategie privind reforma autorității vamale din România 2022 - 2024

Cuprins

Cap. I	Considerații generale
Cap. II	Misiunea autorității vamale
Cap. III	Viziune
Cap. IV	Context național
Cap. V	Principiile reformei
Cap. VI	Obiective strategice 2022 - 2024
Cap. VII	Monitorizare și evaluare
	Proiecte digitalizare
	Proiecte reoperaționalizare

Capitolul I - Considerații generale

Funcționarea pieței interne la nivelul Uniunii Europene (UE) se bazează pe existența unei uniuni vamale. Aceasta presupune că statele membre ale UE aplică un sistem comun de reglementări și taxe vamale pentru importurile de mărfuri din afara teritoriului vamal al UE și că nu există taxe vamale și nici controale vamale la frontierele dintre statele membre ale UE.

Piața unică poate funcționa corect numai atunci când există o aplicare comună a regulilor comune la frontierele sale externe. Pentru a realiza acest lucru, administrațiile vamale naționale ale UE acționează ca și cum ar fi una.

Până nu demult, rolul vămii consta în primul rând în colectarea taxelor vamale și a impozitelor indirecte la import. Extinderea și globalizarea comerțului și a lanțurilor de aprovizionare, dezvoltarea comerțului electronic, amenințarea cu atacuri teroriste și internaționalizarea crimei organizate, au modificat mediul în care funcționează vama.

În prezent, autoritățile vamale au o gama foarte largă de responsabilități în materie de supraveghere și control în ceea ce privește mărfurile importate pe teritoriul vamal al UE. Acestea nu doar colectează taxe vamale, TVA și accize, după caz, pentru mărfurile importate, ci verifică, de asemenea, mărfurile respective în multe scopuri de natură nefiscală, astfel încât să se asigure că îndeplinesc cerințele UE privind conformitatea produselor, standardele și normele alimentare, de sănătate și de mediu, precum și multe altele.

Autoritățile vamale verifică, de asemenea, conformitatea mărfurilor importate cu normele privind protecția drepturilor de proprietate intelectuală, controlează importurile de precursori de droguri pentru a preveni deturnarea lor ilegală către producția de droguri, controlează comerțul cu bunuri culturale, comerțul cu specii sălbatice de faună și floră și transporturile de deșeuri, pentru a împiedica exportul și importul ilegal și aplică norme de combatere a fluxurilor de numerar ilicit, care intră sau ies din UE, ca parte a legislației UE privind combaterea spălării banilor.

În scopul combaterii fraudei, a terorismului și a criminalității organizate, acestea cooperează cu autoritățile de aplicare a legii, cu administrațiile și agențiile responsabile de securitatea la frontiere și securitatea internă. Astfel, pentru Uniunea Europeană, serviciile vamale reprezintă prima linie de apărare împotriva riscurilor care ar putea afecta lanțul alimentar și împotriva criminalității organizate și terorismului.

În conformitate cu aceste responsabilități sporite, normele juridice pe care administrațiile vamale le aplică, cuprind mult mai mult decât cele referitoare la vamă ca atare. În prezent, autoritățile vamale aplică și reguli privind politica comercială, cum ar fi comerțul preferențial, controalele de sănătate și de mediu, politicile comune agricole și de pescuit, protecția intereselor economice ale UE prin instrumente netarifare, siguranța și conformitatea produselor, politica comună de securitate și măsurile politicii de relații externe.

Rolul de protecție al autorităților vamale din UE a crescut în timpul pandemiei de Covid-19 când și-au intensificat activitatea pentru a asigura fără probleme, în condiții dificile, comerțul transfrontalier, în principal în ceea ce privește aprovizionarea cu materialele și echipamentul medical vital.

Astăzi, vama se confruntă cu un mediu în schimbare foarte rapidă: modele de producție și consum în plină evoluție, schimburi comerciale internaționale sporite, amenințări globale precum terorismul, crima organizată, schimbarea climatică și noi pericole, cum ar fi comerțul cu produse periculoase.

Pentru a permite vămii să continue să își îndeplinească rolul în acest mediu exigent se impune a fi lansată o reformă ambițioasă, bazată pe obiective strategice, care vizează adaptarea organizării și realocarea resurselor într-o manieră competentă și eficientă, modernizarea metodelor de lucru și dezvoltarea competențelor profesionale ale angajaților, pentru a permite administrației vamale să evolueze în paralel cu comerțul internațional, pentru a continua să ofere protecția pe care o așteaptă atât cetățenii, cât și operatorii economici și guvernele.

În prezent, prin adoptarea în Parlamentul României a Legii nr. 268/2021 privind înființarea Autorității Vamale Române, au fost create premisele pentru demararea unei reforme a administrației vamale și realizarea unui cadru organizatoric și funcțional unitar al autorității vamale care să asigure o soluție viabilă de administrare și coordonare integrată a activității vamale și a resurselor bugetare alocate și, totodată, o creștere a eficienței și a capacității operative în combaterea fenomenelor de criminalitate transfrontalieră, fraudă vamală și evaziune fiscală.

Capitolul II - Misiunea autorității vamale

Potrivit prevederilor art. 3 al Regulamentului (UE) Nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, „autoritățile vamale sunt responsabile în primul rând de supravegherea comerțului internațional al Uniunii, contribuind la un comerț echitabil și deschis, la punerea în aplicare a dimensiunii exterioare a pieței interne, a politicii comerciale comune și a celorlalte politici comune ale Uniunii cu un impact asupra comerțului, precum și la securitatea de ansamblu a lanțului de aprovizionare”.

Astfel autoritățile vamale instituie măsuri care vizează, în special, următoarele:

• **Protecție:** Să protejeze societatea și interesele financiare ale Comunității prin:

1. asigurarea colectării corecte și eficiente a taxelor;
2. punerea în aplicare a unor măsuri eficiente destinate împiedicării circulației mărfurilor ilegale, a celor supuse restricțiilor sau a celor interzise;
3. dezvoltarea unor metode eficiente de evaluare a riscurilor care să contribuie la lupta împotriva terorismului și a activităților criminale, inclusiv a traficului de droguri și mărfuri contrafăcute și piratate;
4. prevenirea, identificarea și, în cadru național, cercetarea și urmărirea penală a fraudelor și abuzurilor în domeniul legislației vamale;
5. utilizarea asistenței administrative reciproce pentru asigurarea aplicării corecte a legislației din domeniul vamal.

• **Competitivitate:** Să susțină competitivitatea întreprinderilor europene prin:

1. modernizarea mediului și a metodelor de lucru;
2. punerea în aplicare a unui mediu vamal fără hârtie - vamă electronică.

• **Facilitare:** Să faciliteze comerțul legal prin:

1. dezvoltarea și îmbunătățirea sistemelor de control pentru a reduce interferența în circulația mărfurilor, precum și povara administrativă la minimumul necesar;
2. asigurarea unor facilități pentru operatorii economici în vederea reducerii costurilor de conformitate.

• **Control:** Să controleze și să gestioneze lanțurile de aprovizionare utilizate pentru circulația internațională a mărfurilor prin:

1. îmbunătățirea, consolidarea și eficientizarea controalelor vamale

în locul cel mai adecvat (la graniță sau în interior) pentru lanțurile de aprovizionare;

2. punerea în aplicare, în mod corect și coerent, a legislației comunitare și naționale în ceea ce privește controlul și circulația mărfurilor;

3. eficientizarea și sistematizarea schimbului de informații cu privire la riscuri;

4. examinarea posibilităților de schimb de informații cu partenerii comerciali majori în vederea stabilirii unui sistem de control și gestiune a lanțului de aprovizionare.

• **Cooperare:** Să mențină, să dezvolte și să amplifice cooperarea de calitate între autoritățile vamale ale statelor membre, între acestea și alte agenții guvernamentale, precum și între autoritățile vamale și comunitatea de afaceri prin:

1. aprofundarea cooperării vamale existente;

2. coordonarea acțiunilor menite să protejeze interesele financiare ale Comunității;

3. asumarea rolului de lider în dezvoltarea mecanismelor care să permită o coordonare cât se poate de fluidă cu alte agenții care își desfășoară activitatea la granițe (servicii cu interfață unică);

4. îmbunătățirea mecanismelor de cooperare și consultare cu mediul de afaceri;

5. consolidarea cooperării internaționale sau a asistenței administrative reciproce în domeniul vamal.

Capitolul III - Viziune

Autoritatea Vamală Română - o administrație vamală inovatoare și eficientă, parteneră a comerțului onest, capabilă să protejeze interesele financiare, de siguranță și securitate ale UE și României, în colaborare cu alte agenții guvernamentale/internaționale și care să dispună de instrumentele necesare pentru a răspunde în situațiile de criză și pentru a face față noilor exigențe în materie de politici publice.

Cap. IV - Context național

IV.1 - Organizatoric și operațional

Începând cu anul 2013 structurile vamale funcționează în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, instituție în subordinea Ministerului Finanțelor. Astfel Direcția Generală a Vămirilor funcționează ca direcție de specialitate în cadrul aparatului propriu al ANAF, având rol de coordonare metodologica a structurilor vamale teritoriale: 90 de birouri vamale, 53 de frontieră și 37 de interior, organizate în 8 direcții regionale vamale, aflate în subordinea celor 8 direcții generale regionale ale finanțelor publice.

Birourile vamale de frontieră efectuează controlul vamal la trecerea frontierei externe a României și a Uniunii Europene: 8 birouri vamale la frontiera cu Republica Moldova, 5 birouri vamale la frontiera cu Ucraina, 6 birouri vamale la frontiera cu Serbia, 4 birouri vamale în porturile de la Marea Neagră, 15 birouri vamale în aeroporturile internaționale și 15 birouri vamale în porturile de pe fluviul Dunărea.

Birourile vamale de interior efectuează activități de vămuire a mărfurilor, precum și de supraveghere și control a producerii, deținerii, mișcării și utilizării produselor accizabile.

La nivel central și la nivelul direcțiilor regionale vamale funcționează structuri de supraveghere și control vamal, care asigură linia a doua de control, în interiorul țării, pentru mărfurile și mijloacele de transport care au trecut frontiera, controlul ulterior al operațiunilor vamale efectuate la nivelul birourilor vamale și acțiuni de control inopinat a activităților de producere, deținere, mișcare și utilizare a produselor accizabile.

Reprezentanții autorității vamale asigură participarea la ședințele celor peste 90 de comitete vamale și grupuri de experți, de lucru și de proiecte, care funcționează la nivelul structurilor UE (Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană) și la nivelul organizațiilor internaționale (Organizația Mondială a Vămirilor, Comisia Economică pentru Europa din cadrul Națiunilor Unite, ș.a.).

Principalele aspecte de ordin organizatoric și operațional cu influență directă asupra capacității operaționale și a performanței structurilor vamale:

1. grad redus de utilizare a procedurilor simplificate de vămuire

- potrivit Raportului anual de performanță a Uniunii Vamale pentru anul 2019 (CUP 2019), întocmit la nivelul Uniunii Europene, procentul de utilizare a procedurilor simplificate de declarare în vamă în România este de 18,06 % din total operațiuni, la nivelul UE fiind înregistrată o medie de 62,65%;

2. eficiență redusă a activității de analiză de risc

Potrivit CUP 2019, din totalul declarațiilor de import depuse în procedură normală

- 9,36 % au fost selectate pentru control documentar (procent dublu față de media UE: 4,55%), fiind descoperite iregularități în 0,36% din cazuri (de 9 ori mai puțin decât media UE: 3,18 %);

- 10,96 % au fost selectate pentru control fizic (de 4 ori mai mult decât media UE: 2,82%), fiind descoperite iregularități în 0,18% din cazuri (de 29 de ori mai puțin decât media UE: 5,27 %);

3. necesitatea întăririi activității de control ulterior și audit vamal

- pentru a putea prelua volumul în creștere a operațiunilor vamale desfășurate în procedură simplificată;

4. personal insuficient în unele birouri vamale de frontieră care înregistrează valori ridicate de trafic

5. creșterea cu 25% a volumului de operațiuni vamale comparativ cu anul 2020 ca urmare a intrării în vigoare la data de 01.01.2021 a BREXIT-ului și la data de 01.07.2021 a „pachetului TVA privind comerțul electronic” ca urmare a modificărilor aduse Directivei 2006/112/CE;

6. grad neuniform de încărcare a personalului vamal între structurile vamale;

7. grad ridicat de îmbătrânire a personalului vamal

- aproximativ 60% din personalul vamal se încadrează în grupa de vârstă: peste 53 de ani;

- necesitatea atragerii/recrutării de personal tânăr în structurile de control operativ (control fizic);

8. punerea în aplicare a solicitărilor Comisiei Europene în ceea ce privește:

- dezvoltarea structurilor necesare și implementarea activității de audit vamal

- înființarea structurii de tip Help Desk pentru Sistemul de Control al Importurilor - ICS 2

9. neutilizarea deplină și eficientă a instrumentelor puse la dispoziție de prevederile legale pentru eficientizarea combaterii contrabandei, a traficului ilicit de mărfuri și a faptelor de fraudă vamală și fiscală cu produse accizabile

- necesitatea înființării Unității centrale de coordonare pentru punerea în aplicare a prevederilor Convenției cu privire la asistența reciprocă și cooperarea între administrațiile vamale, încheiată la 18 decembrie 1997, denumită generic Convenția Napoli II;

- implementarea cadrului specific pentru asigurarea participării reprezentanților structurilor vamale la grupurile de lucru constituite potrivit Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare nr. 69/2010 privind combaterea și prevenirea evaziunii fiscale;

10. necesitatea unei structuri dedicate activității vamale care să asigure suport în managementul proiectelor derulate

- în prezent la nivelul structurilor vamale urmează a fi implementate proiecte în valoare de 92,18 mil euro.

11. necesitatea operaționalizării unei structuri de tip help desk care să asigure suport permanent pentru structurile operative de control de la nivel teritorial

IV.2 - Dotare și Infrastructură

În vederea îndeplinirii misiunii sale, autoritatea vamală utilizează echipamente de control și infrastructura din dotare.

Principalele provocări în domeniul asigurării dotării cu echipamente de control și infrastructurii necesare sunt:

1. modernizarea sistemelor electronice disponibile și dezvoltarea unor sisteme noi

- Conform Deciziei de punere în aplicare (UE) 2019/2151 a Comisiei de stabilire a Programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii, România trebuie să dezvolte și să implementeze până la finalul anului 2025, 22 de sisteme electronice. Dintre acestea, cele care au ca finalitate anii 2021-2024 au fost introduse în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

2. asigurarea dotării cu uniforme de serviciu

- Potrivit prevederilor art. 24 din Legea nr. 86/2006 cu modificările și completările ulterioare: „*Personalul vamal poartă, în timpul serviciului, uniformă, însemne, ecusoane distincte și, după caz, echipament de protecție, care se atribuie gratuit.*”

- Modelul uniformei de serviciu a fost modificat, fiind aprobat prin H.G. nr. 572/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modelul uniformei de serviciu, însemnele distinctive și accesoriile care însoțesc portul acesteia, durata normată de utilizare, condițiile de acordare și personalul vamal care beneficiază de uniformă.

- În prezent documentația pentru demararea achiziției publice este în stadiul de finalizare.

3. dotarea cu echipamente de control nedistructiv

- Echipamentele de control nedistructiv reprezintă unul dintre instrumentele utilizate de autoritatea vamală în vederea asigurării controlului de securitate și siguranță la trecerea frontierei a mărfurilor și mijloacelor de transport, având un rol important în scăderea fenomenului de criminalitate transfrontalieră (contrabandă cu produse accizabile, trafic de droguri, arme etc) și totodată în asigurarea fluidizării traficului de mărfuri prin scăderea timpului de efectuare a controlului vamal la trecerea frontierei.

- În dotarea autorității vamale se află un număr de 338 echipamente de control nedistructiv, 332 din acestea nemaifiind utilizate din trim. IV al anului 2017. În prezent pentru 309 din echipamente s-a împlinit durata normală de funcționare, iar pentru 23 aceasta se va împlini în 2022.

- În vederea stabilirii necesarului de echipamente de control a fost reactualizat Studiul de Consultanță de Securitate: „Dotare unitară și uniformă a birourilor vamale și a punctelor de mic trafic cu sisteme de securitate, de fluidizare și dirijare automată a traficului de persoane și marfă pentru îndeplinirea cerințelor standard de aderare la Spațiul Schengen”

- Pentru asigurarea necesarului de echipamente urmează a fi utilizate, în principal, două instrumente financiare:

- Planul Național de Redresare și Reziliență - asigură dotarea cu 19 echipamente de scanat autovehicule;

- Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamentele de control vamal (CCEI)

4. reoperaționalizarea la parametrii nominali a Sistemului Integrat Vamal de Securizare a Frontierei (SIVSF)

- SIVSF reprezintă componenta de control, tehnică, informatică și logistică a Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei, alcătuită din totalitatea aparatelor, echipamentelor și instalațiilor, precum și sistemele ce contribuie la securizarea frontierelor, inclusiv aplicațiile informatice dedicate și componentele IT care asigură monitorizarea, supravegherea perimetrală/arie, intrare-ieșire în/din birourile vamale, cu preluare de numere de înmatriculare mijloace de transport, integrarea tuturor componentelor unității nucleare în sistemul IT local și central și arhivarea datelor rezultate pentru constituirea de baze de date relevante.

- SIVSF a fost pus în funcțiune în anul 2010. În prezent acesta funcționează parțial, softul integrator fiind uzat moral, iar multe din componente fiind defecte;

5. dotarea cu mijloace de transport a structurilor de control operativ

- asigură întărirea capacității de control operativ

- parcul auto existent este învechit și cu probleme de funcționare;

- 44% din mijloacele de transport îndeplinesc condițiile legale de scoatere din funcțiune;

- prin PNRR vor fi achiziționate un număr de 130 mijloace de transport care vor fi distribuite către structurile de control operativ;

6. dotarea cu armament a structurilor de control operativ

- în conformitate cu prevederile art. 27 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare:

„Personalul vamal care are dreptul de a purta și face uz de armă, în conformitate cu normele legale privind regimul armelor și al munițiilor, se stabilește de conducătorul Autorității Vamale Române, cu aprobarea

ministrului finanțelor publice.

(2) *Condițiile în care personalul vamal are dreptul să dețină și să poarte arme se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.”*

7. reoperaționalizare sistemului de radiocomunicații securizate de tip TETRA

- va asigura îmbunătățirea coordonării activității de control operativ;

8. completarea numărului de echipe canine

- în prezent la nivelul autorității vamale funcționează 41 de echipe canine, numărul aprobat prin hotărârea de organizare și funcționare fiind de 60;

9. dotarea cu echipamente de analiză a Laboratorului vamal central

- Laboratorul vamal central este singurul laborator vamal din România și, conform prevederilor legale, efectuează analiza probelor prelevate de autoritatea vamală pentru încadrarea mărfurilor în Tariful vamal integrat, aplicarea Politicii Agricole Comune, identificarea produselor accizabile în raport cu prevederile Codului fiscal și pentru combaterea traficului ilicit de droguri. De asemenea Laboratorul vamal central analizează și probele prelevate de alte autorități precum Direcția Generală Antifraudă Fiscală, structurile centrală și teritoriale pentru investigarea criminalității economice din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Direcția pentru Investigarea Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) din cadrul Parchetului de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Parchetele de pe lângă judecătorii, tribunale și curți de apel.

- o mare parte din echipamentele de analiză din dotarea Laboratorului vamal central sunt uzate tehnologic fiind achiziționate încă de la înființarea laboratorului. Astfel dintre echipamentele de analiză utilizate 64% sunt mai vechi de 15 ani și încă 11, 5% mai vechi de 10 ani.

- este necesară înlocuirea echipamentelor vechi și achiziționarea de noi echipamente care să asigure dezvoltarea capacității de analiză.

10. asigurarea de sedii adecvate pentru activitatea vamală

- structura centrală a autorității vamale/laboratorul vamal/unele birouri vamale;

IV.3 - Provocări în domeniul controlului vamal

România se confruntă cu o paletă variată a infracționalității la frontiera de stat, având în vedere poziția geostrategică la confluența dintre Orient și Occident (gestionează aproximativ 2.070 km din frontiera terestră externă a Uniunii Europene - a doua ca lungime după Finlanda), precum și statutul de stat membru cu drepturi depline în Organizația Tratatului Atlanticului de Nord și Uniunea Europeană.

Principalele fenomene infracționale înregistrate la frontiera de stat a României, cu impact asupra activității vamale sunt:

- contrabanda cu produse accizabile/de larg consum, produse contrafăcute;
- fraude vamale comerciale, inclusiv cele din categoria mărfurilor subevaluate sau restricționate;
- amplificarea traficului de stupefiante și precursori prin ascunderea în bagajele personale, în obiectele de uz personal - pentru cantitățile mici, respectiv în mijloacele de transport personale/TIR-uri/containere maritime - pentru cantitățile mari;
- amplificarea fenomenului migraționist prin ascunderea în mijloacele de transport, cu impact direct în creșterea amenințărilor la siguranța statului (actele infracționale diverse, inclusiv cele extremist-teroriste având o strânsă legătură cu migrația ilegală);
- dezvoltarea, în plan regional, a comerțului ilegal cu produse strategice, substanțe radioactive, deșeuri toxice, armament și alte materiale periculoase;
- implicarea rețelelor de crimă organizată în traficul ilegal cu valută și cu alte instrumente de plată la purtător (cecuri de călătorie, ordine de plată etc.), precum și în traficul cu obiecte de patrimoniu;

Capitolul V - Principiile reformei

Legalitate.

Deciziile și reglementările sunt aprobate în strictă corespondență cu procedurile stabilite prin lege și sunt puse în aplicare în mod imparțial.

Eficiență și eficacitate.

Administrația vamală administrează procesele, politicile, strategiile, proiectele, serviciile și sursele disponibile pentru a obține cele mai bune rezultate pentru comunitate, cetățeni și mediul de afaceri, în corespundere cu obiectivele stabilite și angajamentele asumate.

Centrarea pe cetățean.

Activitatea, structura, procedurile și deciziile administrației vamale justifică așteptările și nevoile cetățenilor. Informația privind procesul decizional și activitatea administrației vamale este oferită corect și la timp, serviciile publice sunt prestate corespunzător, iar cererile și reclamațiile sunt soluționate într-un interval de timp rezonabil.

Profesionalism.

Abilitățile profesionale ale personalului vamal sunt permanent menținute și consolidate pentru a-și îmbunătăți rezultatele și impactul. Funcționarii publici sunt motivați pentru a-și îmbunătăți performanța și desfășoară activități potrivit abilităților profesionale deținute.

Responsabilitate.

Reglementările vor stabili clar responsabilitățile structurilor vamale, regulile de funcționare a sistemelor și mecanismele de luare a deciziilor în implementarea componentelor acesteia.

Integritate.

Administrația vamală trebuie să facă lucrurile corect astfel încât să fie un partener onest și de încredere pentru cetățeni și pentru mediul de afaceri. Etica, integritatea și onestitatea individuală a funcționarilor publici este un element inerent în acest sens. Combaterea corupției este o condiție obligatorie pentru modernizarea administrației vamale.

Parteneriat și dialog instituțional.

Garantarea posibilităților reale de cooperare cu autoritățile vamale ale statelor membre UE sau ale altor state terțe, cu alte agenții guvernamentale, precum și cu mediul de afaceri onest.

Deschidere și transparență.

Deciziile trebuie să fie formulate, aprobate și puse în aplicare urmînd reguli și proceduri clare. Toată informația cu caracter public este accesibilă. Informația privind deciziile, implementarea politicilor și rezultatele este disponibilă publicului larg, astfel încât orice cetățean să aibă posibilitatea de a supraveghea și de a contribui la activitatea administrației vamale.

Capitolul VI - Obiective strategice 2022 - 2024

I. Facilitarea comerțului onest și îmbunătățirea serviciilor oferite

Sub-obiective strategice:

- standardizarea proceselor vamale și simplificarea formalităților vamale
- asigurarea aplicării uniforme a legislației vamale și fiscale în domeniul supravegherii producerii deținerii, mișcării și utilizării produselor accizabile;
- creșterea ponderii operatorilor economici care utilizează simplificările vamale (operatorii economici autorizați - AEO, vămuirea prin înscrierea în evidențe, vămuirea centralizată, șa)
- implementarea activității de audit vamal
- asigurării accesului operatorilor economici la serviciile vamale cât mai aproape de domiciliu;
- îmbunătățirea activității de asistență acordată operatorilor economici;

II. Creșterea gradului de digitalizare

Sub-obiective strategice:

- dezvoltarea sistemelor IT în conformitate cu Strategia Comisiei Europene de implementare a Codului vamal Unional (conceptul *e-Customs*)
- dezvoltarea sistemelor electronice de procesare și analiză a informațiilor, monitorizare și control
- crearea unui canal unic de comunicare între autoritățile implicate în procesul de vămuire, inclusiv cu operatorii economici (conceptul *single window*)
- crearea unui mediu de lucru "paperless" între autoritățile cu atribuții de control, conducând la reducerea sarcinii administrative prin automatizarea procedurilor de control;
- asigurarea unei infrastructuri hardware-software a sistemului informatic suport, de înaltă disponibilitate și fiabilitate;
- implementarea arhivării documentelor în format electronic.

III. Creșterea gradului de securizare a frontierei externe a UE

Sub-obiective strategice:

- dotarea cu echipamente de control nedistructiv a birourilor vamale de frontieră;
- reoperaționalizarea la parametri nominali a Sistemului Integrat Vamal de Securizare a Frontierei (SIVSF) - Infrastructură Critică Națională
- completarea numărului de echipe canine
- îmbunătățirea analizei de risc la nivel național și regional
- asigurarea resurselor umane necesare desfășurării verificărilor la frontieră în funcție de valorile parametrilor de trafic transfrontalier
- eficientizarea activității de combatere a contrabandei, a traficului ilicit de mărfuri și a faptelor de evaziune vamală și fiscală;

IV. Consolidarea capacității de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere și fraudelor vamale și fiscale

Sub-obiective strategice:

1. Întărirea capacității de control și investigație a structurilor vamale;
 - menținerea unui nivel înalt de supraveghere și control la frontieră și în spațiul de liberă circulație prin realizarea unui control vamal nedistructiv adecvat, eficient și eficace;
 - reoperaționalizarea sistemului de comunicații și monitorizare a echipelor mobile;
 - dotarea cu autovehicule și armament a echipelor mobile;
 - dezvoltarea capacității de analiză a Laboratorului vamal central;
 - operaționalizării unei structuri de tip help desk care să asigure suport permanent pentru structurile operative de control de la nivel teritorial

- reorganizarea activității de control vamal ulterior
- îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor prestate de echipele de control operativ;

2. Dezvoltarea și consolidarea cooperării naționale și internaționale cu autoritățile de aplicare a legii, cu administrațiile și agențiile responsabile de securitatea la frontiere și securitatea internă

- implementarea prevederilor Convenției Napoli II;
- participarea activă la grupurile de lucru constituite în vederea combaterii și prevenirii fraudelor vamale și fiscale;
- desfășurarea de acțiuni comune;
- îmbunătățirea colaborării între structurile vamale și fiscale prin schimbul de informații, accesul reciproc la bazele de date relevante și acțiuni comune

V. Creșterea eficienței, vizibilității, a transparenței și deschiderii către mediul de afaceri

Sub-obiective strategice:

- îmbunătățirea comunicării cu mediul de afaceri (comunicări directe, participări la acțiuni de informare, publicare pe site)
- parteneriate vamă - mediu de afaceri
- asigurarea unui serviciu public de calitate și îmbunătățirea percepției publice despre autoritatea vamală

VI. Întărirea capacității administrative a autorității vamale în conformitate standardele europene (internationale)

Sub-obiective strategice:

1. Alocarea și gestionarea eficientă a resurselor umane și materiale
 - utilizarea eficientă a resurselor bugetare și creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene;
 - îmbunătățirea managementului proiectelor
 - utilizarea eficientă a resurselor umane (redistribuirea posturilor și a personalului de la structurile cu activitate redusă către structurile vamale operative, creșterea numărului de posturi/personal în birourile cu activitate sporită, recrutarea de personal tânăr)
 - dotarea cu uniforme de serviciu a personalului vamal
2. Eficientizarea proceselor și a procedurilor interne
 - reducerea birocrăției interne
 - implementarea metodelor, procedurilor și a tehnicilor moderne de lucru
 - implementarea standardului comun european de competențe vamale
 - implementarea unui sistem de management al performanței (criterii eficiente de evaluare a performanțelor profesionale ale personalului vamal)

3. Formarea profesională continuă a personalului vamal
- dezvoltarea parteneriatului cu Școala de Finanțe și Vamă pentru implementarea de programe de formare specifice personalului vamal
 - accesarea instrumentelor financiare pentru accesul la programe de formare profesională și schimb de experiență (bune practici) cu alte state membre (Programul Customs)
 - dezvoltarea unor programe de formare inițială
 - dezvoltarea carierei personalului vamal pe baza competențelor asumate la nivel european
4. Prevenirea și combaterea încălcărilor de către personalul vamal a normelor de etică și de integritate și a faptelor de corupție
- implementarea standardelor de integritate și a măsurilor de protecție la corupție
 - politică de resurse umane proactivă (fidelizarea personalului calificat, recrutarea de tineri absolvenți și de personal cu înaltă calificare)
 - asigurarea transparenței în interacțiunea dintre lucrătorul vamal și participantul la traficul transfrontalier/persoana controlată;

Cap. VII - Monitorizare și evaluare

Implementarea *Strategiei privind reforma autorității vamale din România 2022 - 2024* constă în totalitatea activităților prin care aceasta este pusă în aplicare și se realizează prin elaborarea unui Plan de acțiuni corespunzător.

Planul de acțiune este elaborat la nivelul conducerii autorității vamale, în cuprinsul acestuia fiind evidențiate acțiunile și structurile responsabile pentru acestea.

Monitorizarea punerii în aplicare a Strategiei se realizează semestrial prin analiza informațiilor transmise de către structurile responsabile cu îndeplinirea acțiunilor din Planul de acțiune.

I. PROIECTE DIGITALIZARE (prin PNRR)

1. Modernizarea Sistemului național de import și implementarea vămii centralizate în cadrul Codului vamal al Uniunii

2. Automatizarea proceselor de import și tranzit prin modernizarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS5-RO) și implementarea Sistemului Automatizat de Export (AES-RO), dezvoltarea unei interconectări între cele două sisteme și interconectarea acestora cu celelalte sisteme transeuropene și naționale în scopul facilitării activității comerciale și simplificării formalităților vamale în conformitate cu cerințele Codului Vamal al Uniunii.

3. Implementarea Sistemului de Control al Importurilor 2 (ICS2)

Proiectul presupune interconectarea sistemului național de analiză de risc RMF-RO cu sistemul transeuropean ICS2 în vederea efectuării unei analize de risc complete în domeniul siguranței și securității pentru:

- mărfurile transportate pe cale aeriană de operatorii poștali și transportatorii expres (faza 1)
- toate mărfurile din traficul aerian (faza 2)
- mărfurile transportate pe cale maritimă, fluvială, în trafic rutier și feroviar (faza 3)

4. Alinierea sistemului EMCS_RO (Excise Movement Control System) la EMCS Faza 4, sistem de urmărire a mișcărilor produselor accizabile în regim suspensiv, utilizat de către toate Statele Membre ale Uniunii Europene.

5. Ghișeu unic al UE pentru vamă - CERTEX, respectiv extinderea funcționalităților EU CSW-CERTEX cu disponibilitatea de gestionare a cantității și a formatului documentului portabil (PDF).

6. Gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală (UUM&DS) prin dezvoltarea și implementarea unui sistem electronic care permite accesul direct al operatorilor economici la serviciile vamale centrale ale UE și gestionarea în mod unic a conturilor de utilizatori ca și utilizatori unici recunoscuți în toate statele membre.

7. Sistem de monitorizare a activității de supraveghere și control vamal, respectiv:

- aplicație privind gestionarea controalelor de călătorie și a celor efectuate de echipele mobile;
- aplicație privind gestionarea controalelor și auditurilor vamale ulterioare (inclusiv auditurile AEO);
- aplicație privind gestionarea controalelor la intrările / ieșirile de automarfare declarate fără încărcătură;

8. Aplicație de autorizare și gestionare a activităților din Zona liberă, pentru depunerea electronică a cererilor de înregistrare a depozitelor utilizate pentru depozitarea mărfurilor într-o zonă liberă și acordarea numerelor de înregistrare a acestora, a cererilor de aprobare de efectuare a construcțiilor în zona liberă, cât și deciziile autorității vamale și a cererilor de aprobare a evidențelor operative cât și deciziile autorității vamale.

9. Aplicație pentru gestionarea deciziilor (autorizațiilor) naționale, respectiv

- aplicație pentru gestionarea cererilor/autorizațiilor de comisionar în vamă și de comisionar în vamă care desfășoară activități de curierat rapid, inclusiv extinderea, suspendarea și anularea autorizațiilor;
- aplicație pentru gestionarea cererilor/certificatelor de amânare de la plata în vamă a TVA, inclusiv modificarea/revocarea acestora;

II. PROIECTE REOPERATIONALIZARE

• prin PNRR

1. dotarea birourilor vamale de frontieră cu 19 echipamente de scanat autovehicule
2. înființarea Centrului național de analiză imagistică achiziția unei centrale telefonice și echipamentul de stocare și soft-ul de interpretare
3. dotarea cu mijloace de transport în vederea asigurării/întăririi capacității de control: 130 autovehicule (hibrid)
4. dotarea cu un sistem de radiocomunicații securizate de tip TETRA
5. dotarea personalului operativ de control cu echipament de tip body camera
6. înființarea și operaționalizarea structurii analiză de risc și asistență de tip helpdesk/call center

• prin Instrumentul de sprijin financiar pentru echipamentele de control vamal (CCEI)

1. dotarea birourilor vamale cu echipamente de control vamal nedistructiv (13 birouri vamale de frontieră rutiere, 2 birouri vamale de frontieră maritime, aflate la granița externă a UE, 3 birouri vamale aeroportuare și 1 birou vamal poștal)
2. dotarea Laboratorului vamal central cu echipamente de analiză

• prin bugetul național

1. achiziție soft integrator pentru sistemele automate de recunoaștere a plăcilor de înmatriculare
2. achiziția a 125 de mijloace de transport
3. achiziția de componente ale uniformei de control, uniformei de ceremonie, uniformei de reprezentare și însemne distinctive necesare dotării personalului vamal